

POZNEJTE EVROPU!

Evropská unie

Tato brožura *Poznejte Evropu!* je k dispozici na adrese:

https://europa.eu/learning-corner/home_cs

<https://op.europa.eu/cs/publications>

Evropská komise

Generální ředitelství pro komunikaci

Redakční služby a cílená komunikace

1049 Brusel

BELGIE

Text byl aktualizován v prosinci 2024.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2025

Print	ISBN 978-92-68-19693-9	doi:10.2775/706953	NA-09-24-621-CS-C
PDF	ISBN 978-92-68-19645-8	doi:10.2775/012616	NA-09-24-621-CS-N
HTML	ISBN 978-92-68-19629-8	doi:10.2775/344701	NA-09-24-621-CS-Q

© Evropská unie, 2025

Politika opakovaného použití dokumentů Evropské komise se provádí na základě rozhodnutí Komise 2011/833/EU ze dne 12. prosince 2011 o opakovaném použití dokumentů Komise (Úř. věst. L 330, 14.12.2011, s. 39).

Není-li uvedeno jinak, je opakované použití tohoto dokumentu povoleno v rámci licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použití se povoluje za předpokladu, že je řádně uveden zdroj a jakékoli změny.

K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví Evropské unie, může být nutné získat svolení přímo od příslušných držitelů práv.

Ilustrace: ©Thomas d'Addario

Veškerá vyobrazení © Evropská unie, není-li uvedeno jinak.

Ahoj! Vítejte v EU!

Pocházíme z různých zemí a hovoříme různými jazyky, ale evropský kontinent je náš společný domov. Od samotného počátku Evropské unie (EU) země EU vzájemně spolupracují, pomáhají si a dbají na to, aby spolu žily v míru. Brzy bude řada na vaší generaci, aby převzala vedení. To vy jste budoucností EU!

Pojďme si tedy povědět o EU více. V prvních čtyřech kapitolách se dozvíte, co to je Evropská unie, jak vznikla a jak ovlivňuje váš každodenní život. Můžete číst tuto publikaci postupně, jednu kapitolu za druhou, nebo si vybrat ty kapitoly, které vás nejvíce zajímají.

Postupně se můžete zapojit do diskusí, které jsou navrženy v každé kapitole, a vyzkoušet si, kolik jste si toho zapamatovali. Odpovědi na aktivity a kvízy najdete v kapitole 5.

Další zdroje uvedené v kapitole 6 vám pomohou dozvědět se o EU ještě více.

+ Máte-li zájem o více informací, kvízy a hry, navštivte **internetové stránky Evropa pro školy**:

europa.eu/learning-corner/home_cs

Jste připraveni? Tak začněme!

Poznámka pro učitele a rodiče:

Tato brožura je k dispozici pro každého, ale je určena především dětem v EU ve věku 12–15 let. Vysvětluje jim jejich práva a možnosti jako občanů nebo obyvatel EU.

V jednotlivých kapitolách najdete odkazy na internetové stránky EU, kde je možné získat další informace k různým tématům, o kterých brožura pojednává.

Na stránce <https://op.europa.eu/webpub/com/lets-explore-europe/cs/> je tato brožura k dispozici ve formátu HTML, PDF a v tištěné verzi. Verze HTML a PDF obsahuje odkazy na všechny příslušné internetové stránky.

Máte k této brožuře nějaké připomínky nebo doporučení? Kontaktujte nás e-mailem na adrese comm-publi-feedback@ec.europa.eu.

1 EU: UJEDNOTNÁ V ROZMANITOSTI

s. 4

Co je to
Evropská unie?

s. 6

Jednotná...

s. 8

...v rozmanitosti!

s. 14

2 EU: VE VAŠEM KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ

s. 18

Život bez
hranic

s. 20

Studujte, pracujte
jako dobrovolníci
a objevujte

s. 21

Práce
v EU

s. 22

Cestování
v EU

s. 22

Díky financování
z EU se zvyšuje kvalita
místa, kde žijete

s. 24

Práva
a bezpečnost
spotřebitelů

s. 25

Udržet krok
s digitálním
věkem

s. 26

EU ve světě
s. 32

Ochrana životního
prostředí

s. 28

Podpora vědy
a inovací

s. 30

3 EU: CESTA ČASEM

s. 34

4 EU: JAK FUNGUJE?

s. 42

Kdo jsou klíčoví hráči EU?

s. 44

Váš hlas se počítá!

s. 50

5 ŘEŠENÍ AKTIVIT

s. 53

6 VÍCE INFORMACÍ O EU

s. 59

EU: Jednotná v rozmanitosti

Evropský kontinent je velmi rozmanitý, nejen zeměpisně, ale i z kulturního hlediska. Na jeho území se nachází 44 zemí, ve kterých žije více než 700 milionů lidí.

Ve 27 z těchto evropských zemí nás pojí jedna důležitá věc: všichni jsme součástí Evropské unie (EU). Stejně jako jsme občany nebo obyvateli své domovské země, jsme také občany nebo obyvateli EU.

Máme různé kultury a tradice, ale zároveň máme společné cíle a hodnoty. To vše shrnuje motto EU: „**Jednotná v rozmanitosti**“.

Co je to Evropská unie?

Evropská unie je partnerské společenství mezi evropskými zeměmi, jež se označují jako **členské státy** a které se rozhodly spojit síly a vybudovat společně lepší budoucnost. Země EU spolu úzce spolupracují, aby zlepšily život všech svých obyvatel, přičemž respektují jedinečnou kulturu a tradice každé země.

EU nebyla vždy tak velká, jako je dnes. Když začaly evropské země v roce 1952 spolupracovat v hospodářské oblasti, bylo jich pouze šest: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko. Postupem času se rozhodly připojit další a další země, jak se dozvíte v kapitole 3. V současnosti má EU **27 členských států**.

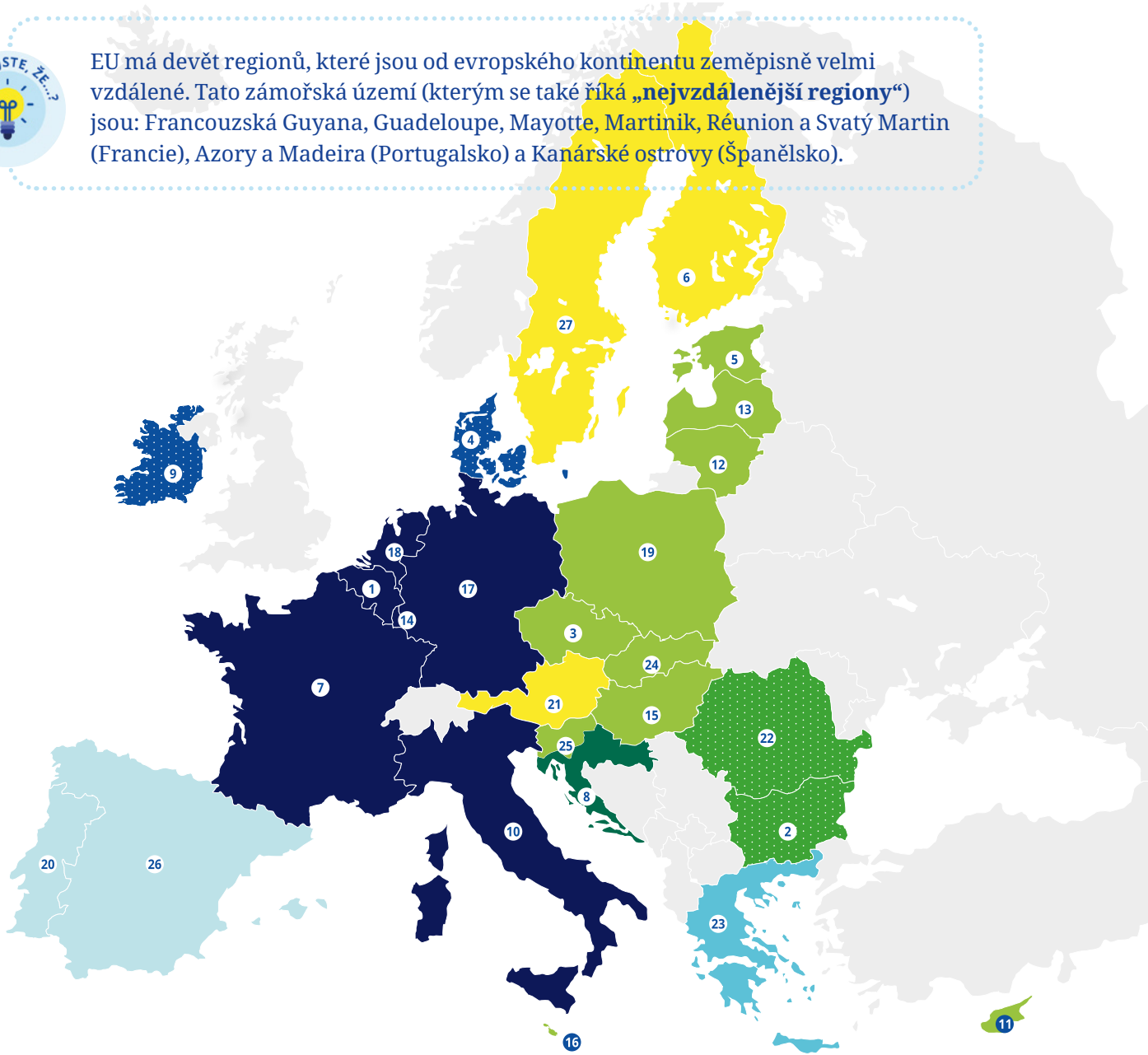

Na mapě na další stránce vidíte všechny země EU – dokážete k nim přiřadit jejich hlavní města?

1 – BELGIE ●	● KODAŇ	15 – MAĎARSKO ●	● STOCKHOLM
2 – BULHARSKO ●	● LUCEMBURK	16 – MALTA ●	● BERLÍN
3 – ČESKO ●	● DUBLIN	17 – NĚMECKO ●	● VARŠAVA
4 – DÁNSKO ●	● SOFIE	18 – NIZOZEMSKO ●	● BUDAPEŠŤ
5 – ESTONSKO ●	● ŘÍM	19 – POLSKO ●	● BRATISLAVA
6 – FINSKO ●	● BRUSEL	20 – PORTUGALSKO ●	● MADRID
7 – FRANCIE ●	● RIGA	21 – RAKOUSKO ●	● VALLETTA
8 – CHORVATSKO ●	● NIKÓSIE	22 – RUMUNSKO ●	● ATÉNY
9 – IRSKO ●	● VILNIUS	23 – ŘECKO ●	● BUKUREŠŤ
10 – ITÁLIE ●	● PRAHA	24 – SLOVENSKO ●	● LUBLAŇ
11 – KYPR ●	● TALLINN	25 – SLOVINSKO ●	● VÍDEŇ
12 – LITVA ●	● PAŘÍŽ	26 – ŠPANĚLSKO ●	● LISABON
13 – LOTYŠSKO ●	● ZÁHŘEB	27 – ŠVÉDSKO ●	● AMSTERDAM
14 – LUCEMBURSKO ●	● HELSINKY		

EU má devět regionů, které jsou od evropského kontinentu zeměpisně velmi vzdálené. Tato zámořská území (kterým se také říká „**nejvzdálenější regiony**“) jsou: Francouzská Guyana, Guadeloupe, Mayotte, Martinik, Réunion a Svatý Martin (Francie), Azory a Madeira (Portugalsko) a Kanárské ostrovy (Španělsko).

Kontinent Evropa byl pojmenován po **Európe**, princezně z řecké mytologie. Podle mýtu se Zeus, bůh nebes a hromu, do ní zamiloval a unesl ji z ostrova Kréty, aby s ním žila.

© Renaud Camus

Jednotná...

Země EU jsou rozmanité, ale spojují je důležité hodnoty, symboly a cíle. Mnohé země EU také používají stejnou měnu: euro. Abychom pochopili, co EU znamená, je důležité vědět, co její země spojuje.

SPOLEČNÉ HODNOTY EU

Všechny země, které se připojí k EU, se hlásí ke stejnému souboru hodnot. Tyto hodnoty jsou uvedeny v právních dokumentech, které se nazývají Smlouvy ⁽¹⁾ a které obsahují pravidla, jimiž se EU ve své činnosti řídí.

Když země vstupují do EU, slibují, že budou tyto hodnoty dodržovat a že budou chránit a bránit všechny občany EU. To, že jste občany nebo obyvateli EU, znamená, že i vy byste měli tyto hodnoty sdílet a dodržovat.

Hodnoty Evropské unie

LIDSKÁ DŮSTOJNOST

Každý člověk si zaslouží důstojnost a úctu k tomu, kým je.

DEMOKRACIE

To například znamená, že můžeme volit a být voleni. Země EU a EU samotná jsou zastupitelské demokracie.

PRÁVNÍ STÁT

EU a její členské státy jednají podle demokraticky psaných zákonů. Právní stát také vyžaduje nezávislý soudní systém.

SVOBODA

Všichni občané EU jsou svobodní. To například znamená, že můžeme svobodně myslet a svobodně se vyjadřovat, zvolit si své náboženství a máme právo na vzdělání, soukromí a majetek.

ROVNOST

Všichni občané EU jsou si rovni. To znamená, že zákony platí pro každého stejně a že nikdo není diskriminován kvůli svému pohlaví, náboženství, rase nebo jiným osobním rysům.

LIDSKÁ PRÁVA

Lidská práva jsou základní práva a svobody, které patří všem na světě, od narození až do smrti. Zahrnují například důstojnost, spravedlnost, rovnost, úctu a nezávislost. Tato práva jsou vymezena a chráněna zákonem.

⁽¹⁾ **Smlouva:** významná dohoda, která je závazná pro dvě nebo více zemí.
Smlouvy EU formovaly EU v průběhu let a řídí její práci dodnes.

Tyto hodnoty a naše práva jako občanů EU jsou stanoveny v **Listině základních práv EU**.

+ Více informací o **Listině** najdete na adrese:

<https://europa.eu/IHRDvpt>

V článku 24 Listiny základních práv EU jsou výslovně uvedena **práva dítěte**.

Seznamte se s Plánem Evropské unie pro práva dětí, který byl vypracován pro děti a spolu s nimi:

+ <https://europa.eu/IWHgpjp>

V EU je nezákonné diskriminovat někoho kvůli jeho sexuální orientaci a genderové identitě. Například v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a zdravotnictví musí být respektována práva osob LGBTI (lesby, gayové, bisexuálové, transgender a intersexuální osoby).

Co pro vás znamenají **hodnoty EU**? Jak ukazujete, že respektujete lidskou důstojnost a lidská práva ve třídě, doma, na prázdninách nebo s přáteli?

SPOLEČNÉ SYMBOLY EU

Stejně jako má každá země vlastní vlajku, hymnu a státní svátek, má je také Evropská unie.

Evropská vlajka symbolizuje jednotu a harmonii zemí EU. Je modrá s 12 zlatými hvězdami v kruhu, protože tento počet a tvar představují dokonalost a celistvost. Vedoucí představitelé EU ji přijali jako oficiální vlajku Evropské unie v roce 1985. Můžete ji vidět, jak vlaje nad parlamenty a dalšími budovami a památkami po celé EU. To potvrzuje, že země EU jsou jednotné a jednají společně.

Evropská hymna se nazývá *Óda na radost*. Jejím základem se stala báseň Friedricha Schillera. Slavný skladatel a pianista Ludwig van Beethoven použil tuto báseň pro svou *Devátou symfonii*, jejíž část se později stala evropskou hymnou. Vyjadřuje evropské ideály svobody, míru a solidarity. V Beethovenově symfonii zpívá sbor tuto skladbu v němčině, ale pokud se používá jako evropská hymna, je beze slov, má pouze hudební část.

+ **Evropskou hymnu** si můžete poslechnout zde:

[https://www.coe.int/cs/web/about-us/the-european-anthem.](https://www.coe.int/cs/web/about-us/the-european-anthem)

Dnem Evropy je 9. květen. V tento den v roce 1950 vystoupil ministr zahraničních věcí Francie Robert Schuman s myšlenkou nové formy spolupráce, aby již nikdy nedošlo k válce mezi evropskými zeměmi. Tato **Schumanova deklarace**, jak se jí dnes říká, byla prvním velkým krokem k vytvoření EU, jak ji známe dnes. Proto v tento den každoročně oslavujeme mír a jednotu v Evropě. Všímejte si akcí, které se budou u příležitosti tohoto významného dne konat ve vaší zemi.

Jaké jsou symboly vaší země? Odkud pocházejí?
Znáte symboly některých jiných zemí EU?

Viděli jste ve své zemi evropskou vlajku? Kde?

SPOLEČNÉ CÍLE EU

Země EU nespojují jen společné hodnoty a symboly, dohodly se také na souboru cílů, kterými se řídí činnost Evropské unie jako celku. Když vedoucí představitelé EU společně přijímají rozhodnutí za všechny země EU, věnují těmto cílům velkou pozornost, tak aby všechny země EU zůstávaly jednotné. Více o tom, co kdo dělá v EU, se dozvíte v kapitole 4.

Osm cílů Evropské unie

Mír, podpora hodnot EU
a blahobyt všech obyvatel

.....

Svoboda, bezpečnost
a právo

.....

Silné a udržitelné
evropské ekonomiky

.....

Sociální začleňování
a rovnost

Vědecký
a technický pokrok

.....

Solidarita mezi
zeměmi EU

.....

Respektování kultur
a jazyků Evropy

.....

Hospodářská
a měnová unie

EURO

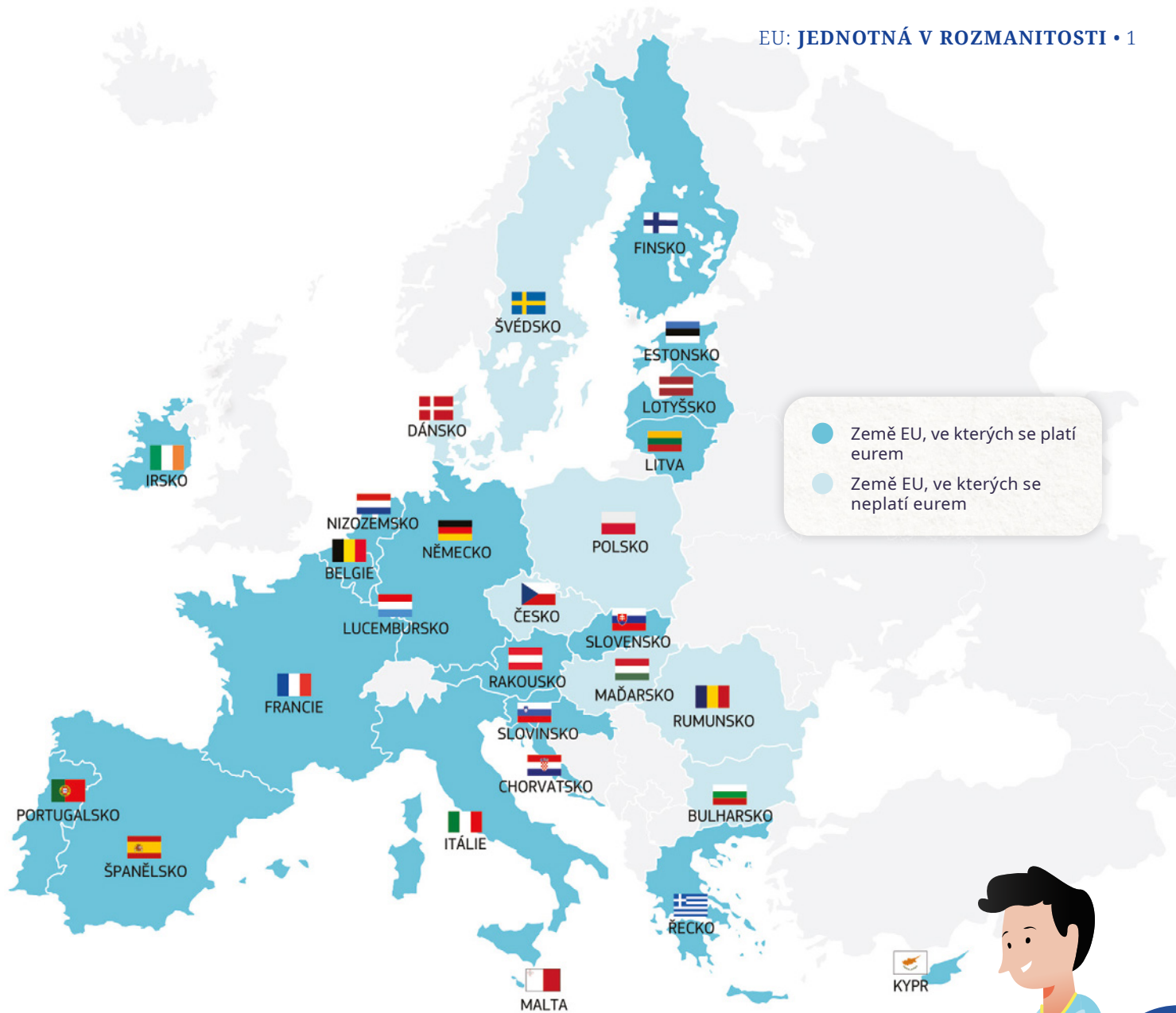
Mnohé země EU také používají stejnou měnu: euro. Své národní měny nahradilo eurem k dnešnímu dni 20 zemí EU a každodenně ho používá více než 341 milionů lidí. Tyto země společně tvoří **eurozónu**.

+ Více informací o **eurozóně** najdete na adrese:

<https://europa.eu/!VMYD4d>

Eurobankovky navrhl Reinhold Gerstetter, německý grafik a designér. Jsou na nich v různých architektonických stylech vyobrazeny dveře a okna, jež symbolizují otevřenost a spojení. Zatímco eurobankovky jsou ve všech zemích stejné, mince se od sebe částečně odlišují. Jedna strana, kterou navrhl Luc Luyckx, belgický designér pracující pro Belgickou královskou mincovnu, zobrazuje mapu Evropy a je pro všechny země stejná. Na druhé straně má každá země svůj vlastní motiv.

Uhodnete, ze které země pocházejí tyto euromince?

+ Náповědu najdete na této webové stránce:

<https://europa.eu/!xccwKV>

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

...v rozmanitosti!

Země EU spolupracují při plnění společných cílů, přičemž mají vzájemný respekt ke svým bohatým kulturám a tradicím, které činí EU tak jedinečnou a rozmanitou. Díky tomu, že jsme navzájem různí, je život zajímavější, a totéž platí o zemích EU! Proto si také země EU svých odlišností váží stejně jako toho, čím jsou si podobné.

JAZYKY EU

V Evropě se hovoří více než 200 jazyky. EU má **24 úředních jazyků**. Jsou jimi: angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, chorvatština, italština, irština, litevština, lotyšština, maďarština,

maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. Většinu z nich řadíme do tří velkých skupin neboli „rodin“: germánské, románské a slovanské.

Zde jsou příklady toho, jak se řekne „dobré ráno“ nebo „dobrý den“ ve všech úředních jazycích EU.

GERMÁNSKÉ

ANGLICKY: Good morning

DÁNSKY: God morgen

NĚMECKY: Guten Morgen

NIZOZEMSKY: Goedemorgen

ŠVÉDSKY: God morgon

ROMÁNSKÉ

FRANCOUZSKY: Bonjour

ITALSKY: Buongiorno

PORTUGALSKY: Bom dia

RUMUNSKY: Bună dimineață

ŠPANĚLSKY: Buenos días

SLOVANSKÉ

BULHARSKY: Dobro útro

ČESKY: Dobré ráno

CHORVATSKY: Dobro jutro

POLSKY: Dzień dobry

SLOVENSKY: Dobré ráno

SLOVINSKY: Dobro jutro

Na těchto příkladech je vidět podobnost v rámci rodin. Existují však i jiné evropské jazyky, které do těchto jazykových rodin nepatří.

Zde jsou příklady, jak se řekne „dobré ráno“ nebo „dobrý den“ v těchto jazycích:

ESTONSKY: Tere hommikust

FINSKY: Hyvää huomenta

IRSKY: Dia dhuit

LITEVSKY: Labas rytas

LOTYŠSKY: Labrīt

MAĎARSKY: Jó reggelt

MALTSKY: L-Għodwa t-Tajba

ŘECKY: Kalimera

Další příklady základních slov a frází v jazycích EU včetně výslovnosti najdete zde:
<https://europa.eu/nrHfcF>

Při této široké škále úředních jazyků EU se můžete na Unii obrátit v jazyce své země a ve stejném jazyce obdržíte i odpověď. Předpokladem je, že jde o úřední jazyk EU. Také politici mohou komunikovat ve svém vlastním

jazyce, opět za předpokladu, že je to úřední jazyk EU, protože překladatelé a tlumočníci jim pomáhají spolupracovat. Rozhodnutí, která EU přijímá, jsou k dispozici ve 24 úředních jazycích, takže veřejnost může sledovat, co se děje.

Učíte se ve škole jiný jazyk EU? Je velmi odlišný od toho vašeho?

Kolik jazyků umíte? Chtěli byste se naučit nějaký konkrétní jazyk? Proč?

Poznáváte tyto památky? Přiřadte každou fotografii k zemi EU, ve které se nachází.

EVROPSKÁ PŘÍRODA A PAMÁTKY

Evropská unie nabízí široké spektrum rozmanitých krajinných typů, od alpských luk přes mokřady po tyrkysově zbarvené Jaderské moře. EU se také může pyšnit bohatými kulturními tradicemi a velkolepými památkami, které jsou známy po celém světě. Od renesančních paláců a gotických katedrál po nádherné parky a náměstí – je toho mnoho, co je možné ve všech zemích EU obdivovat.

Toto jsou jen ukázky bohaté kulturní rozmanitosti zemí EU. Ale k objevování je toho mnohem více! Vyzkoušejte si hru **EU: jaká vlastně je?**, kde se o každé zemi EU dozvíte více:

+ <https://europa.eu/!Xg33Mr>

Aktivita: kvíz na konci kapitoly 1

- 1 Můžete uvést dvě věci, které země EU spojují?
- 2 V kolika zemích EU se neplatí eurem?
- 3 Kolik úředních jazyků má EU?
- 4 Co vyjadřují hvězdy na vlajce EU?
- 5 Můžete vysvětlit, co jsou to lidská práva a jak se týkají EU?

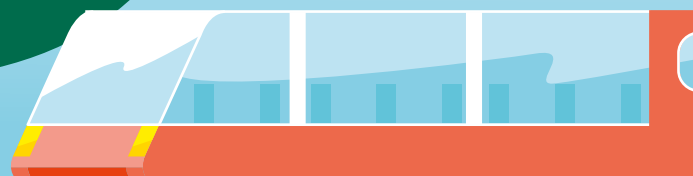

Zde si naskenujte online verzi této brožury.

EU ve vašem každodenním životě

I když si to vždy neuvědomujeme, Evropská unie hraje důležitou roli v našem každodenním životě. Tato kapitola vás seznámí s některými z mnoha výhod života v EU.

Život bez hranic

Evropská unie umožňuje svým občanům **volný pohyb** z jedné země EU do druhé. Mohou žít, studovat nebo pracovat v kterékoli zemi EU.

Webové stránky **Your Europe** (Vaše Evropa) vám nabízejí praktickou pomoc a poradenství týkající se života, práce a cestování v jiných zemích EU:

https://europa.eu/youreurope/index_cs.htm

Evropa podporuje lidi, kteří chtějí trávit čas v zahraničí, aby se naučili jazyky, získali nové zkušenosti a poznali jiné kultury. Existuje mnoho možností, jak poznat jiné země. Čtěte dál a dozvíte se o nich více!

Studujte, pracujte jako dobrovolníci a objevujte

Chcete-li studovat, odborně se vzdělávat nebo se zúčastnit výměny mládeže v některé z 33 zemí v Evropě i mimo ni, spoustu příležitostí nabízí program **Erasmus+**. Tento program je otevřen dospívajícím i dospělým ze zemí EU i ze zemí mimo EU, ať již jde o studenty, učitele nebo jiné pracující lidi.

- + Více informací o programu **Erasmus+** najdete na adrese:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_cs

- + Poslechněte si **zkušenosti** mladých lidí, kteří se zúčastnili výměny mládeže v rámci programu Erasmus+:

<https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-112392>

Díky **Evropskému sboru solidarity** mohou mladí dospělí pracovat jako dobrovolníci v zahraničí (nebo doma) v oblasti, která je pro ně důležitá. Může to být cokoli od výstavby nového skateparku přes pomoc lidem v nouzi až po úklid pláží.

- + Více informací o **dobrovolnických projektech**, které jsou v nabídce, najdete na adrese:

https://europa.eu/youth/solidarity_cs

Program **DiscoverEU** dává osobám starším 18 let možnost získat bezplatnou jízdenku, se kterou mohou až jeden měsíc poznávat EU.

- + Více informací najdete na adrese:

https://europa.eu/youth/discovereu_cs

Práce v EU

Víte, co chcete dělat po ukončení školy, nebo o tom ještě přemýšlíte? Není vždy snadné se rozhodnout, čím se žít, ale začátek kariéry neznamena, že musíte přestat s poznáváním EU. Jako občané EU můžete pracovat v jiné zemi EU – a nebudete potřebovat pracovní povolení. Máte stejný přístup na trh práce a stejné pracovní podmínky, práva a povinnosti jako lidé, kteří v této zemi žijí.

Aby člověk našel práci, je někdy nutné získat i některé další dovednosti a kvalifikaci, což nemusí být vždy jednoduché. **Systém záruk EU pro mladé lidi** pomáhá mladým lidem trénovat dovednosti, které zaměstnavatelé potřebují. Může to být v podobě stáže na pracovišti nebo individuálního profesního poradenství.

+ Více informací o **systému záruk pro mladé lidi** najdete na adrese:

<https://europa.eu/!4HCHnQ>

Internetové stránky Evropské sítě služeb zaměstnanosti (EURES) by vám mohly pomoci, až začnete hledat pracovní místo, stáž nebo učňovské vzdělávání v jiné zemi EU. Pomáhají také zaměstnavatelům hledat kandidáty v jiných zemích EU k obsazení volných pracovních míst.

+ Více informací najdete na adrese:

https://eures.europa.eu/index_cs

Chcete studovat nebo pracovat jako dobrovolníci v zahraničí?
Kam byste chtěli odjet? Jak by vám taková zkušenost prospěla?

Cestování v EU

Cestování v Evropě se postupem času stále zjednodušovalo. Většina zemí EU odstranila kontroly na svých hranicích a stala se součástí **schengenského prostoru**. To znamená, že nemusíte ukazovat pas, když cestujete mezi 25 zeměmi EU (Belgie, Bulharsko, Česko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko) a čtyřmi zeměmi mimo EU (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko).

Překročení hranic je však jen první krok.

Cestování v EU

- ✓ Jako obyvatelé EU můžete při cestách po EU **používat svůj mobilní telefon stejně jako doma!** V minulosti bylo volání nebo využívání mobilních dat v zahraničí velmi drahé. Dnes tyto roamingové poplatky již neplatí a za používání mobilu platíte stejnou cenu, jakou byste platili doma.
- ✓ **Můžete stále sledovat své oblíbené televizní seriály,** protože EU zajišťuje, že můžete využívat své digitální předplatné kdekoli v EU.
- + Více se dozvíte v tomto videu:
<https://europa.eu/!6JfHtt>
- ✓ Je-li vaše cesta zrušena, ať je to autobusem, vlakem, lodí nebo letadlem, máte právo požadovat **vrácení peněz**, protože EU chrání vaše práva. EU je jediná oblast na světě, kde jsou lidé chráněni rozsáhlým souborem **práv cestujících**.
- + Více se dozvíte na těchto internetových stránkách:
https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_cs.htm
- ✓ Máte-li při cestování po EU nehodu nebo onemocníte, **evropský průkaz zdravotního pojištění** vám zaručuje, že můžete navštívit lékaře nebo zavolat záchranku za stejnou cenu jako místní obyvatelé:
- + <https://europa.eu/!du43XT>

Pokud se v kterékoli zemi EU ocitnete v nebezpečí, můžete zavolat na **evropské číslo tísňového volání 112** z jakéhokoli telefonu a bezplatně.

Díky financování z EU se zvyšuje kvalita místa, kde žijete

Evropská unie pomáhá zlepšovat život lidí tím, že podporuje nová pracovní místa a přispívá k výstavbě nové infrastruktury a modernizaci veřejných služeb, jako jsou školy a nemocnice. Rozhlédněte se v místě, kde žijete, kolem sebe a zjistíte, že EU je vám možná mnohem blíží, než si myslíte!

EU pomohla v průběhu let financovat tisíce projektů, například:

- ✓ muzeum pod širým nebem na hranici mezi Českem a Německem,
- ✓ nové sportovní zařízení ve venkovské oblasti v Polsku,
- ✓ distribuci ovoce, zeleniny a mléka do škol ve všech zemích EU,
- ✓ nový plavecký bazén v Bruselu,
- ✓ prodloužení aténského metra.

+ Podívejte se na některé **projekty financované EU** v různých regionech po celé Evropě:

<https://kohesio.ec.europa.eu/cs/>

EU organizuje mnoho iniciativ, v jejichž rámci evropská města mohou představit své úspěchy a soutěžit o určitý titul. Každoročně je tak vyhlášeno Evropské hlavní město kultury, Evropské hlavní město inovací, Evropské hlavní město mládeže a Evropské zelené město.

Práva a bezpečnost spotřebitelů

Evropská unie ovlivňuje váš každodenní život také konkrétními předpisy a pravidly, které zajišťují vaši bezpečnost a chrání vaše **spotřebitelská** práva kdekoli v Evropě.

Výrobky jako potraviny, hračky a kosmetika musí dříve, než mohou být v EU prodávány, splňovat přísné **bezpečnostní požadavky**.

V EU je více 100 000 odborníků, kteří kontrolují **bezpečnost potravin** ve všech fázích od zemědělce až ke spotřebiteli.

EU vám rovněž poskytuje **nejméně dvouletou záruku**, když kupujete spotřební zboží. Pokud se vám tedy po roce porouchá pračka, máte nárok na bezplatnou opravu nebo výměnu, bez ohledu na to, kde v EU jste ji koupili.

Právo EU také zaručuje, že když koupíte zboží na internetu a poté svůj názor změníte, máte právo **do 14 dnů** svou objednávku zrušit nebo zakoupené zboží vrátit.

Máte-li problémy s výrobkem zakoupeným v jiné zemi EU, můžete se obrátit na síť evropských spotřebitelských center:

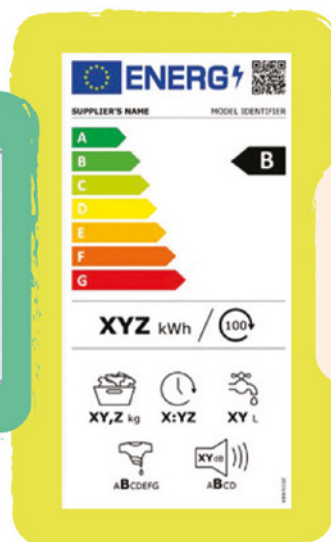

<https://europa.eu/lqBgQ7Q>

Máte právo na přesné informace o kvalitě výrobků, které kupujete, bez ohledu na to, kde v EU se nacházíte. **Pravidla EU pro označování** výrobků vám pomohou rychle a snadno zjistit, zda je výrobek ekologický, energeticky účinný nebo se vyrábí tradičními metodami. To znamená, že můžete při nákupech činit plně informovaná rozhodnutí.

Rozhlédněte se kolem svého domu nebo v obchodech, kam chodíte, a zjistěte, kolik z těchto označení najdete. Víte, co znamenají?

Udržet krok s digitálním věkem

Mnozí z nás si nedovedou představit život bez internetu nebo bez digitálních technologií. Často on-line sledujeme filmy, nakupujeme nebo vyhledáváme na mapě.

Ne každý v Evropské unii však má stejné možnosti přístupu k technologiím a jejich využívání, zejména ti, kteří žijí v oblastech daleko od velkých měst. EU neustále pracuje na tom, aby poskytla přístup k internetu všem lidem, kteří v EU žijí. Díky iniciativě Wifi4EU, kterou EU financuje, byly zřízeny Wi-Fi hotspoty přibližně na 8 000 místech po celé EU. Můžete se bezplatně připojit k internetu v muzeích, knihovnách, parcích a jiných veřejných prostorách, kde najdete **symbol Wifi4EU**:

<https://wifi4eu.ec.europa.eu/#/home>

Připojení k internetu nám dává mnoho výhod, například snadný přístup k informacím a efektivním službám, ale obnáší také rizika. **Strategie Better Internet for Kids** (Lepší internet pro děti) pomáhá dětem a mladým lidem zůstat při používání internetu nebo mobilních technologií v bezpečí.

+ Najděte na mapě **příslušné informace pro svou zemi**:

<https://www.betterinternetforkids.eu/sic>

Co je umělá inteligence?

Už jste někdy viděli robota? Věděli jste, že váš chytrý telefon také používá umělou inteligenci? Zjistěte vše o digitální budoucnosti Evropy v komiksovém seriálu Digitální průzkumníci.

+

https://europa.eu/learning-corner/digital-explorers-cartoon-series_cs

Zajímá vás, jak EU chrání uživatele internetu? Nová pravidla zavedená v **nařízení o digitálních službách** ukládají předním technologickým společnostem, jako je Meta, a online platformám, jako je TikTok, povinnost vytvářet spravedlivější a bezpečnější online prostředí a nalézt způsoby, jak řešit problémy, jako je kyberšikana, nezákonný obsah a mnoho dalších.

+

<https://europa.eu/!TwRMfd>

Sociální média, internetové obchody a mobilní aplikace od vás požadují, abyste společně s osobními informacemi, u kterých hrozí, že budou ztraceny nebo ukradeny. Vaše osobní údaje – jméno, adresa, věk atd. – jsou chráněny díky **obecnému nařízení EU o ochraně osobních údajů** (GDPR). Nemohou být použity bez vašeho svolení nebo pro účely, s kterými jste nesouhlasili.

+ Více informací o **ochraně údajů** v EU najdete na adrese:

<https://europa.eu/!KMxc88>

Internet urychlil a usnadnil vyhledávání informací a přístup k nim. Na internetu, a zejména na platformách sociálních médií, se však mohou rychle šířit **nepřesné a škodlivé informace**. EU tyto dezinformace aktivně odhaluje a spolupracuje se společnostmi, které působí v oblasti sociálních médií, aby se omezilo jejich šíření.

Zastavit šíření zavádějících informací na internetu můžeme pomoci i my všichni. Jaké otázky byste si měli položit dříve, než budete sdílet nějaký příběh na sociálních médiích? Některé užitečné rady, jak rozpoznat **konspirační teorie**, najdete na adrese:

+ <https://europa.eu/!khkqcx>

Ochrana životního prostředí

Přírodu si lze užít mnoha různými způsoby, od chutných potravin až po procházky nádhernou krajinou. Důležitější však je, že jsme na přírodě závislí kvůli vzduchu, vodě, energii a surovinám. Znečišťování se nezastavuje na hranicích, a země proto musí spolupracovat v péči o životní prostředí. V důsledku změny klimatu je potřeba chránit životní prostředí ještě naléhavější než kdykoli předtím. Cílem Evropské unie je, aby byla **do roku 2050 klimaticky neutrální**. Přijímají se opatření, která mají přispět k bohatému přírodnímu prostředí.

Plán EU učinit z Evropy do roku 2050 první klimaticky neutrální kontinent na světě se nazývá **Zelená dohoda pro Evropu**.

+ Více informací o Zelené dohodě najdete na adrese:

<https://europa.eu/!VT73pp>

Program **Natura 2000** chrání kolem 2 000 živočišných a rostlinných druhů a 230 typů stanovišť po celé EU. To představuje 18 % rozlohy EU a 6 % jejích vodních ploch, a EU tak má největší síť chráněných oblastí na světě!

+ Více informací o programu **Natura 2000** najdete na adrese:

<https://europa.eu/!7Mqp9T>

Z programu **EU LIFE** bylo za posledních 30 let spolufinancováno více než 6 000 projektů v oblasti ochrany životního prostředí a boje proti změně klimatu.

+ Podívejte se na **projekty ve své zemi**:

https://cinea.ec.europa.eu/life/life-european-countries_cs

Díky předpisům EU máme čistou pitnou vodu a vodu ke koupání téměř všude v EU. Naše moře jsou čistější i v jiných ohledech: EU zakázala plasty na jedno použití, které představují až 70 % všech odpadků v mořích. EU podporuje udržitelné metody v zemědělství, aby se co nejvíce snížilo znečišťování půdy a ovzduší. Zavedla omezení pro používání chemických a nebezpečných pesticidů a hnojiv.

Boj proti změně klimatu je pro EU jednou z nejvyšších priorit. Proto se země EU zavázaly, že do roku 2030:

- drasticky sníží vlastní emise skleníkových plynů a spotřebu energie,
- budou vyrábět více energie z obnovitelných zdrojů (jako je větrná, sluneční nebo vodní energie).

Důležitou úlohu v boji proti změně klimatu hraje způsob získávání **energie**. Více se dozvíte v těchto videích:

https://europa.eu/learning-corner/eu-energy-policy_cs

Každý člověk v EU každodenně vyhodí v průměru více než kilogram odpadků. Podívejte se na video:

https://europa.eu/learning-corner/food-waste_cs

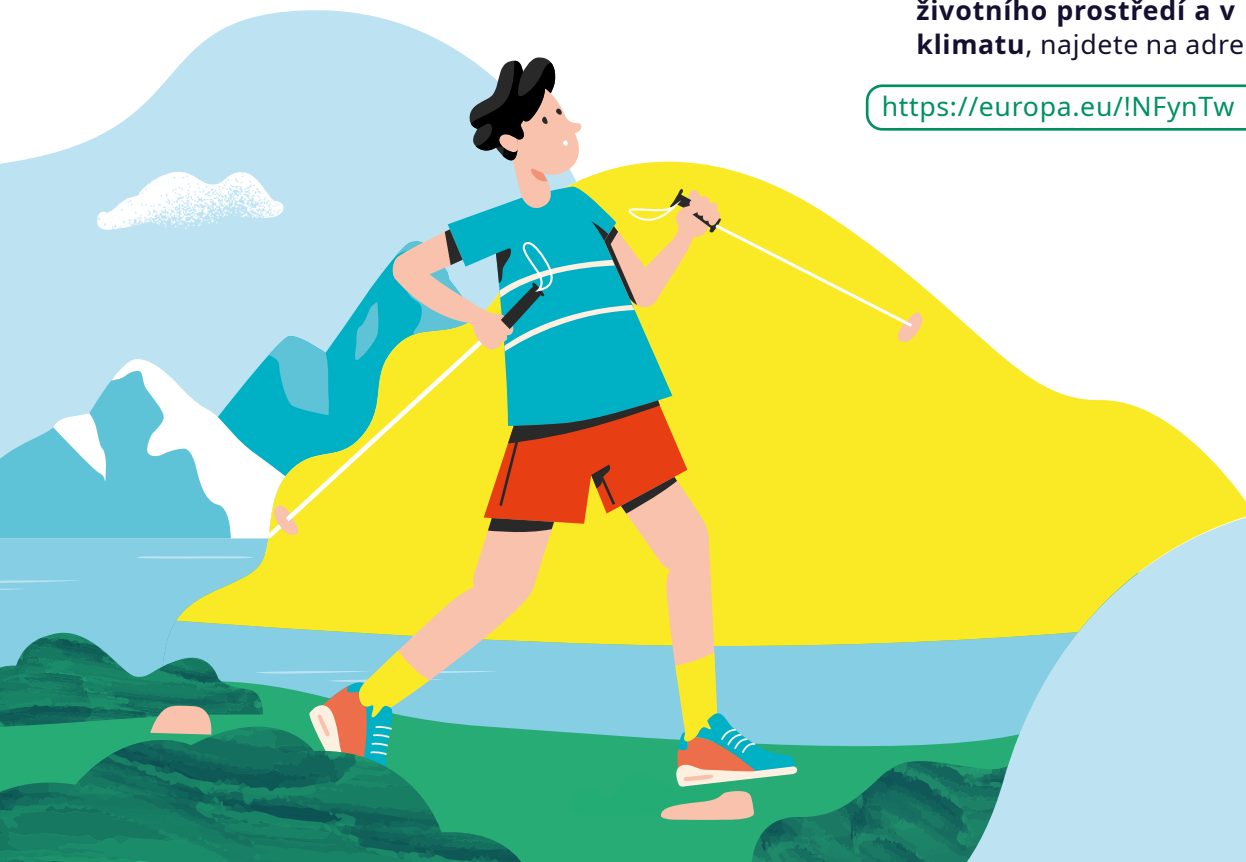
Poznáváte se na tomto videu?

Jaké malé změny byste mohli ve svém každodenním životě udělat, abyste žili způsobem šetrnějším k životnímu prostředí?

Více informací o tom, co dělá EU **na ochranu životního prostředí a v boji proti změně klimatu**, najdete na adrese:

<https://europa.eu/!NFynTw>

Podpora vědy a inovací

Věda a technologie se dotýkají skoro každé části našeho každodenního života – od potravin, které jíme, léků, které užíváme, a zdravotní péče, kterou dostáváme, až po dopravu, kterou používáme, a toho, jak pracujeme a jak trávíme svůj volný čas. Evropská unie pomáhá vědcům, výzkumníkům a inovátorům z celé Evropy zlepšovat náš život a řešit některé z největších problémů, před kterými svět stojí.

EU financuje vědecký výzkum. Její program výzkumu a inovací například vědcům umožnil:

- získat vůbec první snímek černé díry pomocí pole radioteleskopů *Event Horizon Telescope*,
 - objevit tři obyvatelné planety podobné Zemi,
 - vyvinout metodu, jak zjišťovat rakovinu z dechu člověka.
- + Podívejte se, které další **vědecké objevy** byly učiněny díky financování EU:

<https://europa.eu/!bHCHnR>

EU chce, aby se **do vědy zapojilo více žen a dívek**. Každoročně vypisuje cenu EU pro inovátorky, která oceňuje ženy, jež stojí v čele inovací, a chce inspirovat příští generaci, aby šla v jejich stopách.

Během pandemie COVID-19 EU pomáhala výrobcům očkovacích látek pokrýt náklady na jejich výzkum a vývoj. Vědci dokázali vyvinout několik bezpečných a účinných vakcín proti nemoci COVID-19 za necelý rok od vypuknutí pandemie.

Země EU spojily síly pro nákup a distribuci očkovacích látek po celé EU.

Napadá vás nějaký problém, který by podle vás měla věda řešit? Proč?

Družicový program EU – **Copernicus** – je nejvyspělejší systém na světě pro pozorování naší planety a sledování změn v oblasti klimatu a životního prostředí.

Více informací o programu **Copernicus** najdete na adrese:

<https://www.copernicus.eu/cs>

EU ve světě

Evropská unie neovlivňuje pouze náš každodenní život, ale hraje významnou úlohu také i v dalších částech světa.

Má **obchodní dohody** s mnoha různými zeměmi po celém světě, např. s Kanadou, Japonskem, Novým Zélandem a Spojenými státy, které usnadňují společné podnikání. Všechny obchodní dohody sjednané EU jsou transparentní a vyžadují, aby obchodní partneři chránili práva pracovníků a životní prostředí.

Jednou z klíčových hodnot EU je **solidarita**, a to jak mezi zeměmi EU navzájem, tak s jinými zeměmi. EU usiluje o odstranění chudoby, zachování míru a poskytování humanitární pomoci. Rozsáhlá síť **humanitárních odborníků** ve více než 40 zemích po celém světě umožňuje EU poskytovat potraviny, přístřeší, lékařskou pomoc a vzdělávání nejzranitelnějším lidem na světě.

Země EU jsou společně největším dárce humanitární pomoci na světě.

Když dojde v Evropě nebo kdekoli jinde ve světě k nepředvídaným katastrofám, mohou země EU poskytovat pomoc a podporu prostřednictvím koordinovaného systému reakce, který je známý jako **mechanismus civilní ochrany**. Od roku 2001 byl využit více než 700krát v reakci na nouzové situace.

+ Více informací o **úloze EU ve světě**:

• v oblasti obchodu:

<https://europa.eu/!mThv4x>

• v oblasti rozvoje a spolupráce:

<https://europa.eu/!uqbqmh>

• v oblasti humanitární pomoci a civilní ochrany:

<https://europa.eu/!TVVrNJ>

Aktivita: kvíz na konci kapitoly 2

- 1 Je následující tvrzení pravdivé? EU ovlivňuje váš každodenní život, jen když cestujete do zahraničí.
- 2 Který program vám umožňuje pracovat jako dobrovolníci v zahraničí v oblastech, které jsou vám blízké?
- 3 Je následující tvrzení pravdivé? V EU můžete vrátit výrobky, které jste koupili on-line, do jednoho měsíce od nákupu.
- 4 Co to je Natura 2000?
- 5 Můžete vysvětlit, jak EU chrání vaše osobní údaje, jako je vaše jméno, věk nebo adresa?

Zde si naskenujete on-line verzi této brožury.

EU: cesta časem

Evropská unie nebyla vždy stejná, jako je dnes, a nebyla vždy známá pod stejným jménem. Byla budována krok za krokem a ambicemi, které inspirovaly její zakladatele, se řídí i dnes. Zde jsou některé historické události, které vedly ke vzniku EU, a mnohé změny, kterými za léta prošla:

V Evropě končí druhá světová válka. Vedla k velkým obětem na životech a celá města v Evropě byla zničena bombardováním. Lidem je jasné, že taková zkáza se již nikdy nesmí opakovat.

1945

Schumanova deklarace. Dne 9. května Robert Schuman vystupuje s projevem, ve kterém předkládá plán na novou formu politické spolupráce v Evropě.

Myšlenka spočívala v tom, aby evropské země společně řídily těžbu uhlí a výrobu oceli.

Přečtěte si Schumanovu deklaraci v úplném znění:

<https://europa.eu/!y9b6Rv>

1950

K Evropským společenstvím přistupuje Řecko a stává se desátým členským státem.

1981

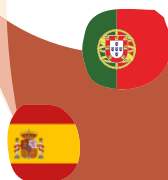

Konají se první přímé volby do Evropského parlamentu.

Evropští občané mohou poprvé hlasovat o tom, kdo je zastupuje v Evropském parlamentu. Evropské volby se opakují každých pět let.

1979

K Evropským společenstvím přistupují Portugalsko a Španělsko, takže celkový počet členů se zvyšuje na 12.

1986

Je zřízen **program Erasmus**, který má mladým Evropanům pomáhat studovat, účastnit se odborné přípravy a vykonávat dobrovolnickou činnost v zahraničí.

1987

Pařížskou smlouvu, kterou se zakládá Evropské společenství uhlí a oceli, podepisují **Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko**, které se rozhodly spolupracovat a pomoci znovu vybudovat Evropu z trosk války.

1951

Podpis Římských dohod. Spolupráce uvedených šesti zemí je tak úspěšná, že se rozhodnou spojit síly i v jiných oblastech. Zrodilo se **Evropské hospodářské společenství (EHS) ⁽²⁾** a **Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom)**. Spolu s Evropským společenstvím uhlí a oceli tvoří to, co je obecně známé jako **Evropská společenství**.

1957

Od šesti zemí k devíti. K Evropským společenstvím přistupují **Dánsko, Irsko a Spojené království**.

1973

Začátek společné zemědělské politiky. Je to jedna z nejstarších politik EU, která podporuje zemědělce a zajišťuje, aby měla Evropa stabilní dodávky cenově dostupných, bezpečných a kvalitních potravin.

1962

Je podepsána Maastrichtská smlouva. Je vytvořena **Evropská unie**. Tato smlouva zavádí evropské občanství a stanoví jasná pravidla pro budoucí měnu euro. Posiluje také zahraniční a bezpečnostní politiku a zvyšuje spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

1992

1995

Schengenská dohoda ruší veškeré hraniční kontroly mezi sedmi zeměmi, které ji podepsaly (k dnešnímu dni ji podepsalo 29 zemí – viz podrobněji v kapitole 2).

⁽²⁾ Jednou z hlavních myšlenek stojících za EHS bylo vytvořit společný trh a usnadnit hospodářskou spolupráci.

K EU přistupují Finsko, Rakousko a Švédsko. Nyní má EU 15 členských států.

1995

Je podepsána Niceská smlouva. Jejím hlavním cílem je reformovat orgány EU a připravit se na největší rozšíření ⁽³⁾ v historii EU.

2001

K EU přistupuje Chorvatsko, které se stává 28. členským státem EU.

2013

EU je udělena **Nobelova cena za mír** za její úlohu při přeměně většiny Evropy z kontinentu války na kontinent míru. Finanční odměna, která je s touto cenou spojena, EU použije na pomoc dětem, které nemají možnost vyrůstat v míru.

2012

Konec roamingových poplatků. Obyvatelé EU mohou nyní volat, posílat textové zprávy a připojovat se k internetu ze svých mobilních telefonů kdekoli v EU bez dodatečných nákladů.

Brexit. Po referendu, které se konalo v roce 2016, Spojené království oficiálně opouští EU.

2017

2020

⁽³⁾ **Rozšíření:** Vždy, když nějaká země nebo skupina zemí přistoupí k EU, hovoříme o rozšíření EU.

Eurobankovky a euromince se stávají zákonnými platidly ve 12 zemích EU (podrobněji v kapitole 1).

2002

Do EU vstupuje 10 nových zemí: Česko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Tolik zemí najednou se k EU nikdy předtím nepřipojilo.

2004

Je podepsána Lisabonská smlouva. Zavádí novou strukturu, která poskytuje EU silnější úlohu ve světě a dodává hlasům občanů a vládám členských států větší váhu.

2007

K EU přistupují Bulharsko a Rumunsko, takže nyní má 27 členských států.

2007

NextGenerationEU. Během pandemie COVID-19 mnohé podniky ztrácejí příjmy a lidé přicházejí o práci. Nástroj NextGenerationEU poskytuje zemím EU dodatečných 750 miliard eur na udržitelnou obnovu jejich hospodářství. Viz:

<https://europa.eu/lyx38vb>

2020

Je spuštěn nový program Erasmus+. S téměř dvojnásobkem předchozího rozpočtu umožní 10 milionům lidí všech věkových skupin a různého původu v Evropě i mimo ni získat různé zkušenosti v jiné zemi (podrobněji v kapitole 2).

2021

Každé opatření, které EU přijímá, vychází ze smluv, na kterých se dohodly a které podepsaly všechny země EU. Než však smlouva začne platit, nějaký čas to trvá, někdy i několik let. Proto se někdy setkáváme s tím, že u stejné smlouvy jsou uvedena dvě různá data: „datum podpisu“ a „datum vstupu v platnost“.

Více informací o **smlouvách EU** najdete na adrese:

+ <https://europa.eu/!xMj7xB>

CHCETE SE DOZVĚDĚT VÍC O TOM, JAK SE EU VYVÍJELA V ČASE?

Vydejte se na výlet **po časové ose EU** a seznamte se s důležitými okamžiky historie, díky kterým se EU stala tím, čím je dnes:

+ <https://europa.eu/!7RjUYH>

EU, ve které dnes žijeme, inspirovali mnozí vizionářští lídři – muži i ženy. Bez jejich energie a motivace bychom nežili v míru a stabilitě, které se nám zdají tak samozřejmé. Poznejte **průkopníky EU**:

+ <https://europa.eu/!hPCWYY>

Aktivita: kvíz na konci kapitoly 3

- 1 Dokážete vyjmenovat šest zakládajících zemí EU? Jak se jmenovalo společenství, které založily v roce 1951?
- 2 V kterém roce přistoupila k EU vaše země? Je součástí eurozóny? Je součástí schengenského prostoru?
- 3 Která země přistoupila k EU naposledy?
- 4 Kterou cenu obdržela EU v roce 2012 a z jakého důvodu?
- 5 Kdo jsou průkopníci EU?

Zde si naskenujete on-line verzi této brožury.

EU: jak funguje?

Možná jste slyšeli o rozhodnutích, která přijímá „Brusel“. Tento výraz se často používá k označení **Evropské unie**, protože to je místo, kde má své sídlo většina institucí EU. Jakou přesně mají úlohu a o čem mohou rozhodovat? Jakou úlohu hrají v EU vlády členských států? Tato kapitola vás seznámí s tím, jak EU funguje. Dozvíte se také, co můžete udělat **pro to, aby váš hlas byl slyšet** na evropské úrovni.

Kdo jsou klíčoví hráči EU?

Evropské země se jasně dohodly na tom, co Evropská unie má a co nemá dělat; cílem je zajistit, aby EU konala jen tehdy, pokud je možné určitého cíle lépe dosáhnout na úrovni EU než na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni. Tato pravidla jsou stanovena ve smlouvách EU, o kterých jste se dozvěděli v kapitole 3.

Podívejme se na orgány EU, kde se setkávají, diskutují a společně rozhodují o právních předpisech klíčoví hráči ze všech zemí EU.

EVROPSKÝ PARLAMENT

Je to hlas občanů EU.

1 Kde se nachází?

Ve Štrasburku (Francie), v Bruselu (Belgie) a v Lucemburku (Lucembursko).

2 Kdo tam pracuje?

- 720 **poslanců Evropského parlamentu**. Europoslanci nejsou seskupeni podle své státní příslušnosti. Patří do skupin poslanců z několika zemí, kteří sdílejí podobné politické názory.
- Zastupují **občany** zemí EU.
- Jsou **voleni přímo** občany EU každých pět let. Počet poslanců Evropského parlamentu zastupujících každou zemi se odvíjí od počtu obyvatel této země.

3 Kdo je předsedou?

Roberta Metsolová – zvolená poslanci.

4 Co dělá Evropský parlament?

- Evropský parlament **projednává a přijímá právní předpisy EU** společně s Radou Evropské unie.
- Společně s Radou Evropské unie **rozhoduje o rozpočtu EU**.
- **Sleduje** řádné využívání finančních prostředků EU a **dohlíží** na jiné orgány EU, zejména na Evropskou komisi. Volí předsedu Evropské komise a má právo schválit a odvolat celou Evropskou komisi.

+ Více o **Evropském parlamentu** najdete na adrese:

<https://www.europarl.europa.eu/portal/cs>

EVROPSKÁ RADA

Evropská rada představuje **nejvyšší úroveň politické spolupráce** mezi zeměmi EU.

1 Kde se nachází? V Bruselu (Belgie).

2 Kdo tam pracuje?

Hlavy států a předsedové vlád všech zemí EU v čele s předsedou Evropské rady.

3 Kdo je předsedou?

Antonio Costa – jmenovaný vedoucími představiteli (hlavami států a předsedy vlád) zemí EU.

4 Co dělá Evropská rada?

Evropská rada stanoví **hlavní priority a celkové zaměření politik EU**, ale neschvaluje právní předpisy. To je úkolem Evropského parlamentu a Rady Evropské unie. Její zasedání se nazývají **summity** a konají se nejméně čtyřikrát do roka v Bruselu.

+ Více informací o **Evropské radě** najdete na adrese:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/>

Můžete se rovněž podívat na tento krátký dokument s dalšími informacemi o **Evropské radě**:

+ <https://europa.eu/!Xm48xu>

RADA EVROPSKÉ UNIE

Rada Evropské unie, známá také jako Rada nebo Rada ministrů, zastupuje vlády zemí EU.

1 Kde se nachází? V Bruselu (Belgie).

2 Kdo tam pracuje?

- Ministři ze všech zemí EU. **Zastupují zájmy svých zemí** v EU.
- Tematická oblast, která se projednává, určuje, který ministr vlády se musí zúčastnit: jestliže se zasedání týká znečištění, sejdou se ministři životního prostředí ze všech zemí EU; je-li tématem zemědělství, účastní se zasedání ministři odpovědní za zemědělství, a tak dále.

3 Jak funguje předsednictví?

Země EU se v řízení zasedání střídají, přičemž jedna země EU **předsedá Radě po dobu šesti měsíců**.

- + Podívejte se, která země v současné době vykonává předsednictví:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/presidency-council-eu/>

4 Co dělá Rada Evropské unie?

- Rada Evropské unie projednává a přijímá právní předpisy EU společně s Evropským parlamentem.
- Společně s Evropským parlamentem rozhoduje o rozpočtu EU.
- Určuje a uvádí do praxe zahraniční a bezpečnostní politiku EU. Rozhoduje například o mezinárodních dohodách a o rozšíření EU.

- + Více informací o **Radě Evropské unie** najdete na adrese:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/>

O některých otázkách může Rada rozhodovat většinou hlasů, ale s jinými záležitostmi musí souhlasit všechny země. V případě důležitých rozhodnutí, například přijetí nové země do EU, je zapotřebí souhlas ministrů všech zemí EU.

- + Více informací o **pravidlech hlasování v Radě** najdete na adrese:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/voting-system/>

EVROPSKÁ KOMISE

Podporuje společný zájem EU.

- 1 **Kde se nachází?** V Bruselu (Belgie).
- 2 **Kdo tam pracuje?**
 - Předsedkyně a 26 komisařů.
- + Více informací o **současných komisařích** najdete na adrese:

https://commission.europa.eu/about/organisation/college-commissioners_cs

- Každá země EU nominuje jednoho komisaře, kterého musí schválit Evropský parlament. Jejich úkolem není zastupovat zájmy vlastních zemí, ale pracovat ve **společném zájmu EU**, a každý komisař je odpovědný za určitou konkrétní oblast činnosti EU.

3 Kdo je předsedkyní?

Ursula von der Leyenová – jmenovaná vedoucími představiteli (hlavami států a předsedy vlád) zemí EU se souhlasem Evropského parlamentu.

4 Co dělá Evropská komise?

- Evropská komise je odpovědná za plánování, přípravu a navrhování nových právních předpisů EU, včetně rozpočtu EU.
- Řídí a uvádí do praxe politiky EU a plní rozpočet.
- Zajišťuje, aby se země EU řídily evropským právem.
- Zastupuje EU po celém světě společně s Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ⁽⁴⁾).

Sídlo Komise je v Bruselu, ale svá zastoupení má ve všech zemích EU. EU má delegace po celém světě, které fungují jako velvyslanectví EU. Více informací o **kancelářích EU ve světě** najdete v kapitole 6.

- + Více informací o **Evropské komisi** najdete na adrese:

https://ec.europa.eu/info/index_cs

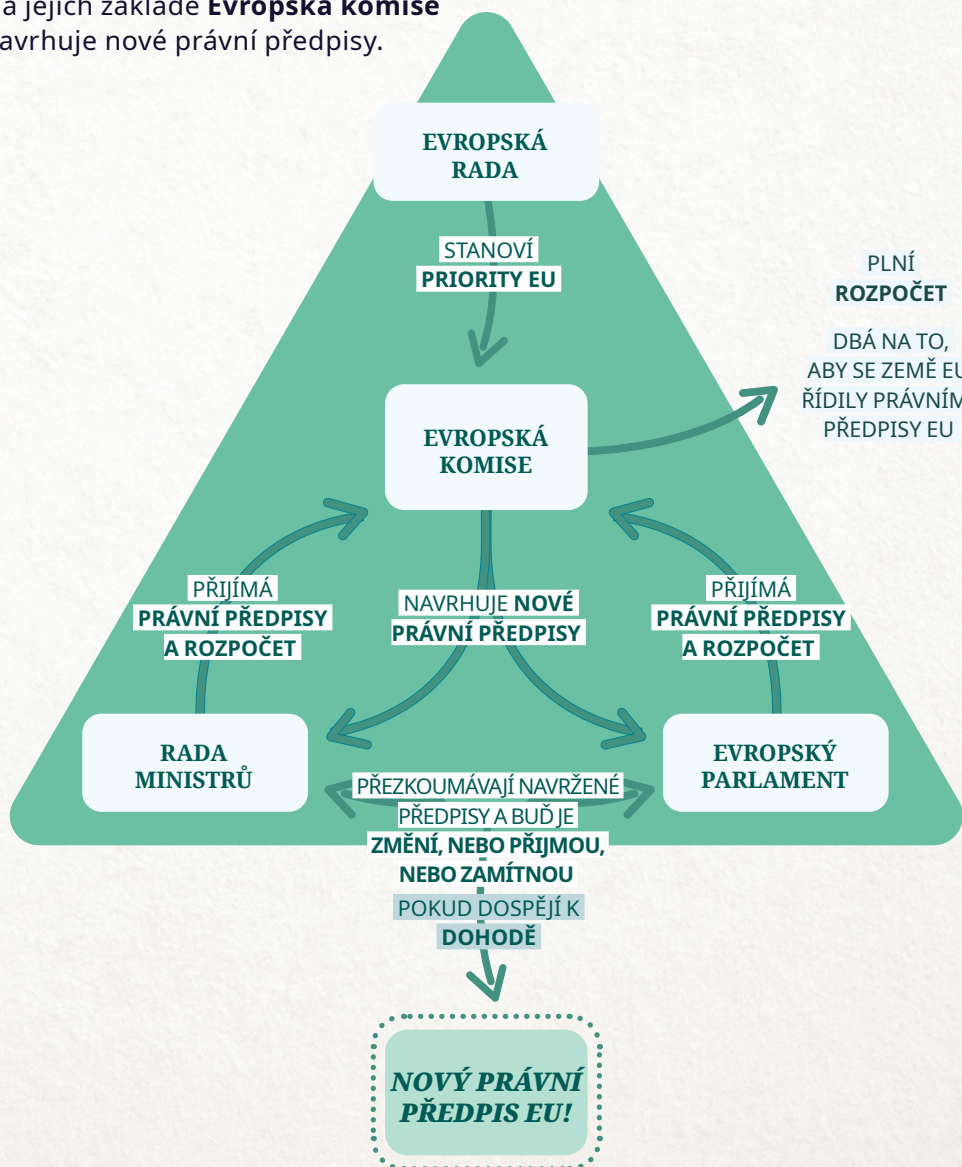
⁽⁴⁾ **Evropská služba pro vnější činnost** je odpovědná za zahraniční a bezpečnostní politiku, zatímco Komise se zabývá obchodem, humanitární pomocí a mezinárodními dohodami s jinými zeměmi nebo organizacemi, jako je Pařížská klimatická dohoda.

Evropský parlament, Rada Evropské unie a Evropská komise jsou často společně označovány jako „institucionální trojúhelník“ EU, protože plní sice rozdílné úlohy, ale to, co dělají, spolu souvisí.

Abyste pochopili, jak to funguje, podívejte se na následující diagram.

- 1 **Evropská rada** – hlavy států a předsedové vlád – stanoví priority EU.
- 2 Na jejich základě **Evropská komise** navrhuje nové právní předpisy.

- 3 Návrhy přezkoumává a mění, přijímá nebo zamítá **Evropský parlament** společně s **Radou ministrů**. Jakmile dospějí k dohodě, předpisy schválí.
- 4 **Evropská komise** zajišťuje, aby všechny země EU nové právní předpisy EU dodržovaly. Pokud je nedodržují, může proti nim přijmout opatření.

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

zajišťuje, aby **byly v každé zemi EU dodržovány a řádně uplatňovány právní předpisy EU**. Jestliže některá země tyto předpisy řádně neuplatňuje, může Evropská komise vydat formální varování; pokud se daná země pravidlům nepodřídí, může se Komise obrátit na Soudní dvůr. Soudní dvůr sídlí v Lucemburku a skládá se z jednoho soudce za každou zemi EU.

- + Více informací o **jiných orgánech a institucích EU**, o kterých jste možná již slyšeli, najdete na adrese:

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_cs

Ne každý, kdo v EU pracuje, je politik; působí tam také právníci, překladatelé, tlumočníci a další odborníci, kteří pracují pro orgány EU. Pokud vás takový typ kariéry zajímá, mohli byste začít stáží v některé z institucí.

- + Více informací o **stážích** najdete zde:

https://epso.europa.eu/job-opportunities/traineeships_cs

Většinu institucí EU můžete navštívit! Mnohé organizují návštěvy také pro školy a mladé lidi. Možné jsou i virtuální návštěvy!

- + Více informací najdete na adrese:

<https://europa.eu/!9DGXCm>

Jaké výhody pro občany, vlády a společný evropský zájem plynou z toho, že mají své zástupce v EU? Jaké to má nevýhody? Myslíte si po přečtení této kapitoly, že je přesné říkat, že o něčem rozhodl „Brusel“?

Váš hlas se počítá!

Aby byl váš hlas více slyšet, vytvořila EU platformu pro účast dětí. Jedná se o bezpečné místo, na kterém můžete sdílet svůj pohled na důležité otázky činitelům s rozhodovací pravomocí. Můžete tam kontaktovat jiné děti, komunikovat či diskutovat s nimi a dozvědět se více o svých právech. Na této platformě můžete také získat - v jazykové podobě srozumitelné dětem - informace o právních předpisech a politických strategiích nebo kontaktovat příslušné organizace v blízkosti vašeho bydliště.

+ Více informací najdete na adrese:

<https://europa.eu/!v3BWjK>

Seznámili jste se s tím, jak země EU v orgánech EU rozhodují o společných předpisech. Tento proces by byl bez **vašeho hlasu** neúplný! Jako evropští občané se můžete k politikám EU vyjádřit několika způsoby, jakmile dosáhnete věkové hranice pro účast ve volbách (což je ve většině zemí EU 18 let, v Řecku 17 let a v Rakousku a na Maltě 16 let). Belgie a Německo snížily věkovou hranici pro účast v evropských volbách na 16 let.

V první řadě můžete hlasovat ve **všeobecných volbách ve své zemi**. Jak jsme viděli v této kapitole, vláda ustavená po volbách bude zastupovat vaši zemi v Radě Evropské unie, která hraje důležitou roli při rozhodování o předpisech EU.

Europoslanci jsou voleni každých pět let a někteří z vás již budou ve věku, kdy budou moci hlasovat v příštích **evropských volbách v roce 2029**. Proto je důležité mít přehled o tom, co se v Evropském parlamentu děje:

<https://www.europarl.europa.eu/portal/cs>

Zvolení poslanci Evropského parlamentu představují hlas lidu a společně s Radou rozhodují o právních předpisech EU, které se dotýkají mnoha aspektů našeho života, například:

- jaké pesticidy lze bezpečně používat u potravin vypěstovaných v EU,
- kolik zaplatíte za volání z mobilních telefonů při cestách do jiné země EU,
- zajištění bezpečnosti dětských hraček,
- čistota vzduchu, který dýcháme, a vody, kterou pijeme a ve které se koupeme,
- usnadnění studia na univerzitě v jiné zemi EU.

Jak nás poslanci Evropského parlamentu zastupují? Podívejte se na video o tom, jak námi zvolení europoslanci chrání naše zájmy:

<https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/cs/be-heard/elections>

O svůj názor se můžete podělit ve **veřejných konzultacích on-line**. Před tím, než Komise navrhne nové právní předpisy EU, snaží se v těchto konzultacích zjistit názory občanů a zúčastněných stran.

Více informací o **nejnovějších veřejných konzultacích** najdete na adrese:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_cs

Můžete zahájit **evropskou občanskou iniciativu** nebo se jí zúčastnit. Můžete vyzvat

Evropskou komisi, aby navrhla právní předpis na téma, které je vám blízké. Aby však mohla být iniciativa posouzena, potřebujete, aby ji podpořil a podepsal 1 milion lidí v EU.

Více informací o **nejnovějších občanských iniciativách** najdete na adrese:

+ <https://europa.eu/!nbcbgf>

Toto video vás provede **procesem občanské iniciativy**:

+ <https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-158444>

Vůbec první občanská iniciativa v EU „Right2Water“ (Právo na vodu) shromáždila 1,6 milionu podpisů. Vedla k tomu, že Komise předložila návrh na zlepšení kvality vody pro lidi v celé Evropě. V roce 2021 se tento návrh stal novým právním předpisem EU.

O tom, co je pro vás důležité, se můžete podělit prostřednictvím **Dialogu EU s mládeží**

+ https://europa.eu/youth/eu-youth-dialogue_cs nebo **Evropského fóra mládeže**. Jedná se o **veřejné diskuse** s tvůrci politik v EU, jako jsou poslanci Evropského parlamentu a politici na celostátní, regionální nebo místní úrovni. Více informací najdete na Evropském portálu pro mládež:

+ https://europa.eu/youth/home_cs

Na co by se podle vás měli tvůrci politik v EU zaměřit? Kdybyste mohli sdělit svůj názor tvůrcům politik v EU, o jakém tématu (tématech) byste s nimi chtěli hovořit?

Aktivita: kvíz na konci kapitoly 4

- 1 Kolik je poslanců Evropského parlamentu a koho zastupují?
- 2 Jaký je rozdíl mezi Evropskou radou a Radou Evropské unie?
- 3 Pokud ministr školství vaší země jede na zasedání EU, který orgán toto zasedání pořádá?
- 4 Je následující tvrzení pravdivé? Evropská komise schvaluje právní předpisy v EU.
- 5 Jaký minimální počet občanů EU musí podpořit evropskou občanskou iniciativu?

Zde si naskenujte on-line verzi této brožury.

Děkujeme vám za to, že jste se s námi vydali poznávat EU a vyslechli příběh našeho kontinentu od katastrofální války ke spolupráci a velkým příležitostem.

Příběh EU není u konce. Tento kontinent čelí novým problémům: změně klimatu, důsledkům pandemie COVID-19, napětí mezi regiony a digitální transformaci, máme-li jmenovat alespoň některé. Je třeba ještě vykonat hodně práce, aby Evropa mohla i nadále zajišťovat svým lidem mír a prosperitu.

Nyní, když jste se o EU dozvěděli něco více, je na čase, aby se tento příběh stal i vaším příběhem.

Jaké **velké úkoly** budou muset vaše země a EU řešit v budoucnu? Uveďte alespoň některé. Pro inspiraci můžete použít kapitolu 2 nebo vyhledat náměty ve zprávách. Na které problémy by se EU měla podle vás zaměřit a proč?

Poté, co se rozhodnete, který problém je do budoucna nejpalčivější, zamyslete se nad tím, co s tím může udělat EU. Pokud to probíráte ve třídě, porovnejte své nápady s nápady svých spolužáků.

Které problémy jsou uváděny nejčastěji? Dokážete se shodnout na tom, jak by mohla vypadat tři nejvhodnější opatření, kterými by EU měla na tyto problémy reagovat?

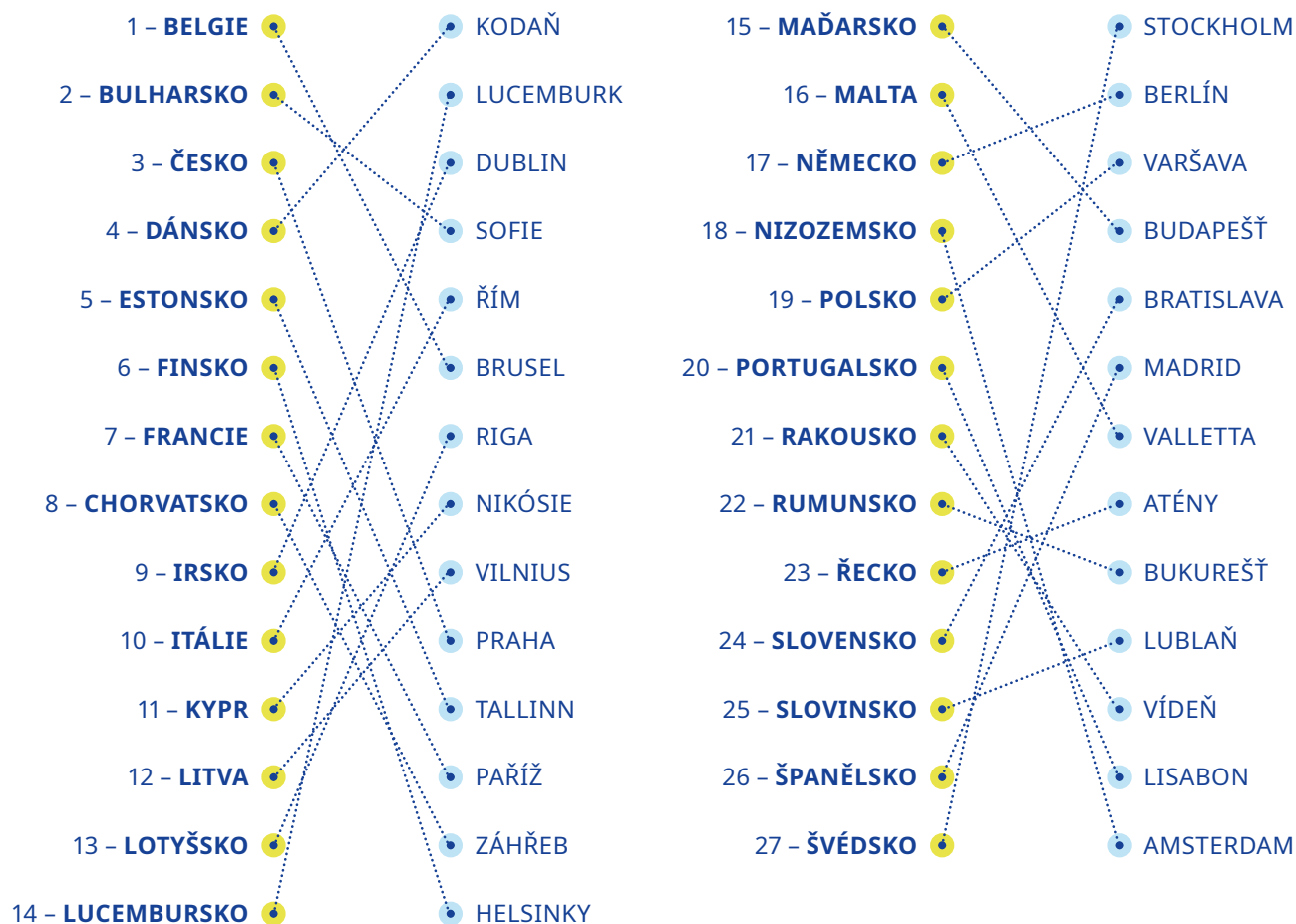
Řešení aktivit

Kapitola 1

Najděte země EU a hlavní města zemí EU

1 – Belgie: Brusel; 2 – Bulharsko: Sofie; 3 – Česko: Praha; 4 – Dánsko: Kodaň; 5 – Estonsko: Tallinn; 6 – Finsko: Helsinky; 7 – Francie: Paříž; 8 – Chorvatsko: Záhřeb; 9 – Irsko: Dublin; 10 – Itálie: Řím; 11 – Kypr: Nikósie; 12 – Litva: Vilnius; 13 – Lotyšsko: Riga; 14 – Lucembursko: Lucemburk; 15 – Maďarsko: Budapešť; 16 – Malta: Valletta; 17 – Německo: Berlín; 18 – Nizozemsko: Amsterdam; 19 – Polsko: Varšava; 20 – Portugalsko: Lisabon; 21 – Rakousko: Vídeň; 22 – Rumunsko: Bukurešť; 23 – Řecko: Atény; 24 – Slovensko: Bratislava; 25 – Slovinsko: Lublaň; 26 – Španělsko: Madrid; 27 – Švédsko: Stockholm

Uhodněte, z které země pocházejí mince

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1 – Itálie; 2 – Španělsko; 3 – Lucembursko; 4 – Estonsko; 5 – Malta; 6 – Rakousko; 7 – Finsko;
8 – Řecko; 9 – Slovinsko; 10 – Německo

Přiřadte památky k zemím EU

1 – Atomium, Belgie; 2 – Rílský klášter, Bulharsko; 3 – Karlův most, Česko; 4 – Nyhavn, Dánsko;
5 – Braniborská brána, Německo; 6 – Hrad Toompea a věž Pikk Hermann, Estonsko;
7 – Katedrála svatého Patrika, Irsko; 8 – Aténská Akropole, Řecko; 9 – Chrám Sagrada Familia,
Španělsko; 10 – Eiffelova věž, Francie; 11 – Bánský dvůr, sídlo chorvatské vlády, Chorvatsko;
12 – Věž v Pise, Itálie; 13 – Hrad Kyrenia, Kypr; 14 – Hrad Turaida, Lotyšsko; 15 – Gediminasova
věž, Litva; 16 – Velkovévodský palác, Lucembursko; 17 – Budova Maďarského parlamentu,
Maďarsko; 18 – Konkatedrála svatého Jana, Malta; 19 – Větrné mlýny, Nizozemsko; 20 – Zámek
Schönbrunn, Rakousko; 21 – Hrad Wawel, Polsko; 22 – Belémská věž, Portugalsko; 23 – Hrad
Bran, Rumunsko; 24 – Jezero Bled, Slovinsko; 25 – Bratislavský hrad, Slovensko; 26 – Helsinská
katedrála, Finsko; 27 – Avicii Arena (Globen), Švédsko

Kvíz na konci kapitoly 1

- 1 Země EU spojují stejné hodnoty, symboly a cíle a některé spojuje také stejná měna, euro.
- 2 EU má 27 zemí a v 20 z nich se platí eurem, takže zbývá sedm zemí, které euro nepoužívají.
- 3 EU má 24 úředních jazyků.
- 4 Hvězdy na vlajce EU symbolizují jednotu a harmonii.
- 5 Lidská práva jsou souborem základních práv, která patří všem lidským bytostem od narození. S EU souvisejí dvojím způsobem: lidská práva patří jednak ke společným hodnotám EU, jednak jsou chráněna Listinou základních práv EU.

Kapitola 2

Poznáváte tato označení? Co znamenají?

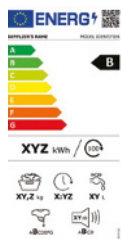
Označení CE uvádí, že určitý výrobek splňuje požadavky EU na bezpečnost a ochranu zdraví a životního prostředí. Vyžaduje se u výrobků, které jsou uváděny na trh v EU, bez ohledu na to, kde na světě byly vyrobeny.

Ekoznačka EU se uděluje výrobkům, které po celý svůj životní cyklus splňují vysoké normy ochrany životního prostředí: od těžby surovin po výrobu, distribuci a likvidaci. Ekoznačku EU má dnes více než 75 000 výrobků prodáváných na trhu EU.

Logo EU pro ekologickou produkci označuje, že produkt je ekologický a vyrábí se v EU. Toto logo se smí používat pouze u produktů, které obsahují alespoň 95 % ekologických složek a u zbývajících 5 % dodržují další přísné podmínky.

Energetické štítky EU ukazují, jaké místo zaujmají elektronické spotřebiče na stupnici od A do G (nebo od A+++ do D, podle toho, o jaký spotřebič se jedná). S písmenem jsou spojeny barevné kódy: zelená barva je energeticky nejúčinnější a červená označuje nejnižší energetickou účinnost.

Systém **zeměpisných označení EU** chrání názvy produktů, které pocházejí z určitých regionů EU a mají specifické vlastnosti nebo se těší dobré pověsti.

Více informací na adrese: [+ https://europa.eu/lt7GRvf](https://europa.eu/lt7GRvf)

Jaké otázky byste si měli položit dříve, než budete sdílet obsah na sociálních médiích?

Je zdroj spolehlivý – pochází zpráva ze zavedené zpravodajské organizace?

Můžete nalézt hodnocení autora a jeho předchozí publikace?

Je příběh uvěřitelný a potvrzený z jiných důvěryhodných zdrojů?

Pokouší se titulky nebo obsah vyvolat ve vás pocit strachu nebo pobouření?

Kvíz na konci kapitoly 2

- 1 Není pravdivé – EU je přítomna v našem každodenním životě mnoha způsoby, od množství projektů, které financuje (například ke zlepšení dopravních spojení tam, kde žijete, nebo kvality vzduchu, který dýcháte), až po právní předpisy, jež schvaluje na ochranu vašich práv, když nakupujete on-line nebo off-line.
- 2 Program, který vám umožňuje pracovat jako dobrovolníci v zahraničí v oblastech, které jsou vám blízké, se nazývá Evropský sbor solidarity.
- 3 Není pravdivé – na vrácení výrobku, který jste zakoupili on-line, máte v případě, že jste si nákup rozmysleli, dva týdny.
- 4 Natura 2000 je síť chráněných oblastí v EU.
- 5 Vaše osobní údaje – jméno, adresa, věk atd. – jsou chráněny díky obecnému nařízení EU o ochraně osobních údajů (GDPR). Nemohou být použity bez vašeho svolení nebo pro účely, s kterými jste nesouhlasili.

Kapitola 3

Kvíz na konci kapitoly 3

- 1 Šesti zakládajícími zeměmi EU jsou Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko. Společenství, které bylo založeno v roce 1951, se nazývalo Evropské společenství uhlí a oceli.
- 2 Správnou odpověď najdete v mapách a informacích v kapitolách 1–3.
- 3 Zemí, která přistoupila k EU jako poslední, bylo v roce 2013 Chorvatsko.
- 4 EU obdržela Nobelovu cenu za mír v roce 2012 za svou úlohu při přeměně většiny Evropy z kontinentu války na kontinent míru.
- 5 Průkopníky EU jsou vizionářské ženy a muži, kteří přispěli k tomu, aby se EU stala tím, čím je dnes.

Kapitola 4

Kvíz na konci kapitoly 4

- 1 Poslanců Evropského parlamentu je 720 a zastupují občany EU.
- 2 Evropská rada sdružuje hlavy států a předsedy vlád EU a rozhoduje o politických prioritách a hlavních cílech pro budoucnost EU. V Radě Evropské unie pak ministři vlád členských států projednávají a přijímají právní předpisy EU na určitá témata.
- 3 Jede-li ministr školství vaší země na zasedání EU, pojede do Rady Evropské unie.
- 4 Není pravdivé – Evropská komise navrhuje právní předpisy na základě obecných cílů stanovených Evropskou radou. Právní předpisy schvaluje Evropský parlament a Rada Evropské unie.
- 5 Minimální počet občanů EU potřebný pro podporu evropské občanské iniciativy je 1 milion (alespoň ze sedmi zemí EU), poté může takovou iniciativu posoudit Komise.

Více informací o EU

Doufáme, že po přečtení této publikace víte o EU více – o tom, jak funguje a čím přispívá k vašemu každodennímu životu. Chcete-li se dozvědět ještě více, zde je několik tipů:

EU online

EVROPA PRO ŠKOLY

Interinstitucionální internetové stránky EU pro děti ve věku 5–18 let a jejich učitele a rodiče, na kterých lze nalézt hry, videopořady a další výukové materiály dostupné ve všech úředních jazycích EU.

+ https://europa.eu/learning-corner/home_cs

EUROPA

Oficiální internetové stránky EU, kde najdete informace o politikách EU, odkazy na stránky orgánů EU atd.

+ https://europa.eu/european-union/index_cs

EVROPSKÝ PORTÁL PRO MLÁDEŽ

Informace o příležitostech v Evropě a mimo ni, o pracovních místech, vzdělávání, cestování pro mladé lidi atd.

+ https://youth.europa.eu/_cs

YOUR EUROPE (VAŠE EVROPA)

Internetové stránky s poradenstvím ohledně mnoha různých praktických témat pro lidi žijící v EU.

https://europa.eu/youreurope/citizens/index_cs.htm

PUBLIKACE EU

Internetové stránky s množstvím publikací ve formátu PDF, elektronických knih a tištěných publikací o EU.

<https://op.europa.eu/cs/publications>

EU osobně

Po celé EU existují stovky místních informačních středisek EU. Adresu nejbližšího střediska najdete zde:

+ https://europa.eu/european-union/contact_cs

Kontaktujte EU telefonicky nebo e-mailem

EUROPE DIRECT

Služba, která zodpoví vaše otázky o EU:

- telefonicky, bezplatně odkudkoli z EU, dovoláte se k operátorovi, který hovoří vašim jazykem ⁽⁵⁾:
+ 00 800 6 7 8 9 10 11 (někteří operátoři mohou tyto hovory zpoplatňovat),
- na běžném telefonním čísle: + 32 22999696 , nebo
- e-mailem: + https://europa.eu/european-union/contact_cs

Informace o EU můžete získat v každé zemi EU také od:

Zastoupení Evropské komise

- + https://commission.europa.eu/about-european-commission/contact/representations-member-states_cs

Kontaktní kanceláře Evropského parlamentu

- + <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/cs/stay-informed/liaison-offices-in-your-country>

V jiných částech světa můžete získat informace o EU od:

Delegace Evropské unie

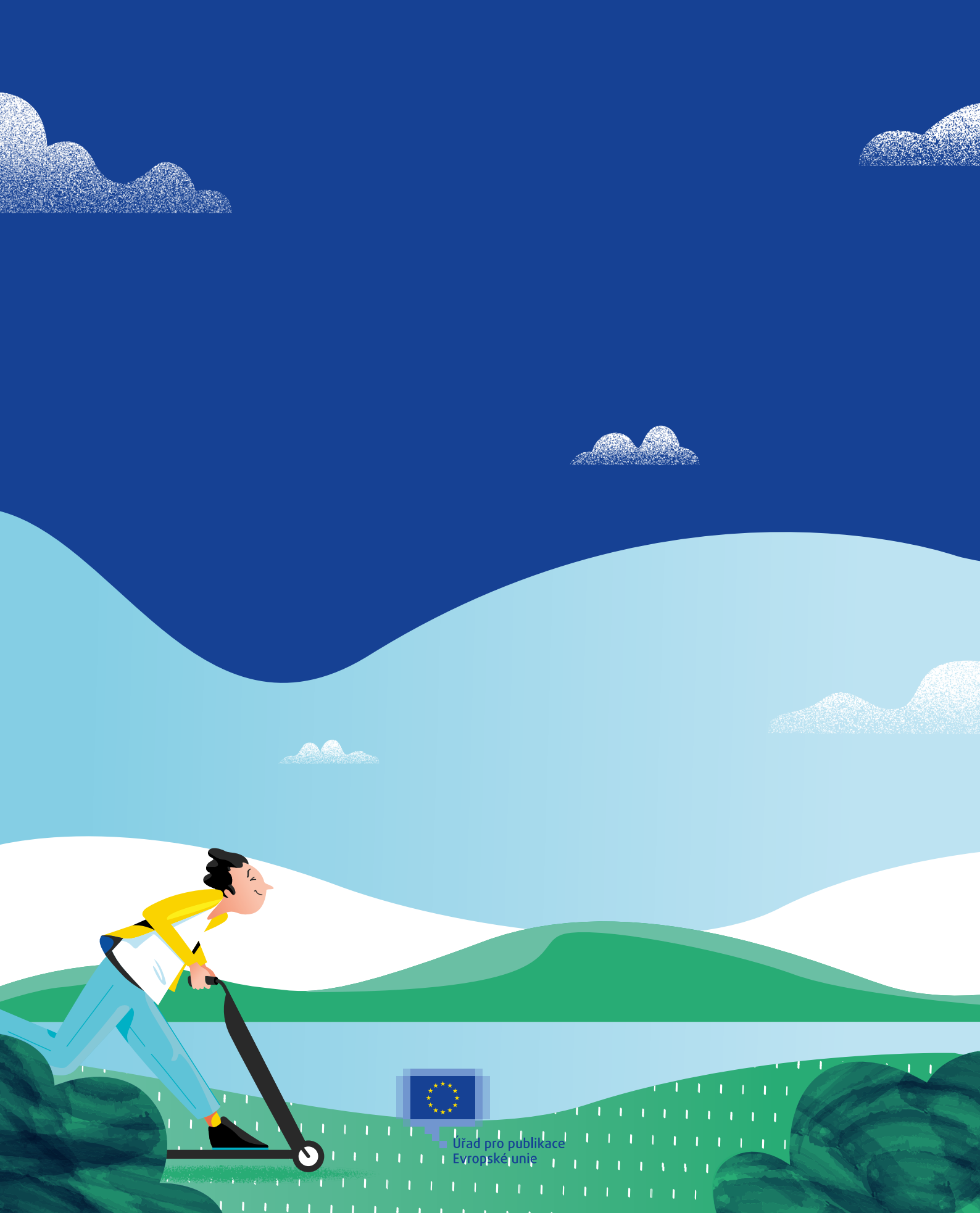
- + https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/area/geo_cs

Sledujte Evropskou komisi na sociálních médiích

@europeancommission
 @EU_Commission
 European Commission
 EU Spotify

⁽⁵⁾ Bezplatné telefonní číslo služby Europe Direct je dostupné pouze pro volání v rámci EU.

Úřad pro publikace
Evropské unie